

**ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕСТУВАННЯ У НАВЧАННЯ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

***М. М. Гладченко, О.О. Зеліковська,
кандидати педагогічних наук
І.М. Чернеля, старший викладач***

Проаналізовано особливості використання тестових завдань під час вивчення англійської мови студентами економічних спеціальностей. Досліджено мету, завдання та функції тестового контролю. Розглянуто різновиди тестів та принципи їх формування.

Комунікативна компетенція, стартове тестування, поточне тестування, рубіжне тестування, підсумкове тестування

Інтеграція України у світове співтовариство та розвиток міжнародних зв'язків, а саме нові спільні підприємства, проекти у сфері виробництва, освіти, науки та культури помітно підвищили інтерес до вивчення іноземних мов.. Разом із зростанням попиту на фахівців з іноземних мов підвищуються вимоги до ефективності та якості їхньої підготовки. Досить інтенсивно ведеться пошук нових методів навчання, їх удосконалення, розробка та впровадження нових засобів у навчальний процес. Одним із найважливіших завдань, які постають перед системою освіти в Україні, є підвищення рівня іншомовної підготовки фахівців під час навчання у вищих закладах освіти.

Дослідження теоретичних джерел з питань тестування доводить, що виникнення тестової методики було викликано необхідністю знайти математичні величини, які б об'єктивно та оперативно відображали результати педагогічної діяльності. Розвиток тестології – прикладного напрямку педагогіки, поклав початок науковим розробкам тестів. Питання використання тестових завдань при вивченні англійської мови знайшли своє відображення у працях В. М. Гапонової, О. П. Петрашук, Л. С.Рабійчук, Н.С. Саєнко. Проте у зв'язку з недостатністю розроблення в науково-методичній літературі цієї теми виникає необхідність спеціального вивчення окресленої проблеми.

Мета дослідження – аналіз проблемних питань щодо використання тестового контролю при вивченні англійської мови студентами економічних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу. Тестовий контроль забезпечує успішну реалізацію мети та всіх функцій контролю, а також задовольняє вимогам, які ставлять до його якості, а саме цілеспрямованість, репрезентативність, об'єктивність та систематичність. Крім того, за допомогою тестів можна охопити велику кількість навчального матеріалу.

Тестові завдання є тим видом навчальної діяльності, який оптимально поєднує у собі навчальну та контрольну функції. Тести виконують такі навчальні функції, як коригування та вдосконалення контрольованого матеріалу, формування мовленнєвих навичок та вмій, стимулювання розвитку пам'яті та мислення.

Педагогічне тестування має важливі переваги в порівнянні з традиційними методами контролю, а саме об'єктивність, охоплення значного обсягу знань, ефективність, висока диференційна здатність і реалізація індивідуального підходу в навчанні, порівнянність результатів тестування, відповідність вимогам автоматизації контролю [3, с. 211].

Як показав аналіз особливостей тестових завдань, їх використання у навчальному процесі як засобу навчання є ефективним і виправданим з точки зору дидактики та психології. Чітка регламентованість процедури тестування та наявність еталона дозволяють оптимізувати навчальний процес, а спрямованість на активну розумову діяльність та об'єктивність результатів створюють у студентів позитивне ставлення до іноземної мови.

Підкреслюючи подвійну сутність поняття "навчальний тест" як навчальної вправи та засобу контролю, ми тим самим вказуємо на його приналежність також і до системи контролю, зокрема до системи тестового контролю. Тенденція до надання навчальному процесу більшої комунікативності спостерігається у підходах до тестування. Граматичні тести, виконуючи які студент демонструє лише знання певної граматичної форми чи структури, поступаються місцем комунікативним тестам [2, с. 101].

При комунікативному підході до тестування, передусім, звертається увага на значення висловлювання, а не на правильність його форми і структури. Цей підхід пов'язаний головним чином із функціонуванням мови в спілкуванні і передбачає здебільшого завдання, які є максимально наближеними до завдань, з якими студенти зустрінуться в реальних життєвих ситуаціях. Зокрема О. П. Петрашук, розглядаючи процес комунікативного тестування з позицій інтеракціонального підходу, обґрунтовує взаємозв'язок та взаємодію складових процесу іншомовної комунікації в реальних (позатестових) обставинах і під час виконання тесту (в тестових обставинах), а також компонентів тесту та складових процесу тестування [2].

Тести слід розглядати як один із засобів попереднього поточно-го, підсумкового та рубіжного контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів, який застосовується у поєднанні з іншими формами та методами контролю знань, які вже склалися у вітчизняній педагогіці та психології [3].

Оцінка загального рівня володіння мовою в комунікативному тестуванні проводиться за трьома компонентами: комунікативними функціями, тематикою і точністю. Успішність розв'язання завдань характеризується більшою мірою результативністю самого акту спілкування, ніж формальною мовною правильністю.

Об'єктом тестування є комунікативна компетенція (знання, навички та вміння студентів в їх мовленнєвих діях), яка є здатністю здійснювати мовленнєву діяльність через реалізацію комунікативної мовленнєвої поведінки на основі фонологічних, лексико-граматичних, соціологічних і країнознавчих знань та навичок відповідно до різноманітних завдань і ситуацій спілкування. Комунікативна компетенція включає лінгвістичну компетенцію, яка є поєднанням організаційних та прагматичних знань. Організаційні знання – це знання правил оперування одиницями мови на фразовому, надфразовому та текстовому рівнях. Прагматичні знання дозволяють утворювати та інтерпретувати дискурс шляхом співвіднесення значень фраз/речень і текстів з комунікативними намірами учасників спілкування та характеристиками ситуації спілкування.

Структура тесту залежить від мети тестової перевірки знань. Поки у суспільстві існує хибна думка, що тести дозволяють перевірити лише репродуктивні знання. Це пов'язано із поверхневим ознайомленням з тестовими технологіями. Насправді ґрунтовно розроблені тестові завдання дають можливість перевірити не лише початкові, репродуктивні знання предмета, а й когнітивні вміння на рівнях: знання, їх застосування та обґрунтування. Аналіз характеристик комунікативних тестів дозволяє стверджувати, що їх використання є доцільним для навчання як лексичного, так і граматичного аспекту продуктивних видів мовленнєвої діяльності англійською мовою, оскільки вони уможливають моделювання процесу спілкування в навчальному процесі, надання вмотивованості та предметності навчальній діяльності студентів, а також підготовку до реальної комунікації в її усній та письмовій формах.

Основною метою навчальних тестових завдань є сприяння актуалізації набутих знань та сформованих навичок і вмінь з метою здійснення іншомовного спілкування [1, с. 95].

Слід підкреслити, що саме по собі використання тестування не гарантує підвищення ефективності навчальної діяльності студентів економічних спеціальностей. Його ефективне використання в процесі

навчання іноземної мови можливе за таких педагогічних умов: послідовного та систематичного впровадження тестування чотирьох видів мовленнєвої діяльності з урахуванням рівня сформованості комунікативної компетенції студентів економічних спеціальностей, удосконалення методичної підготовки викладачів щодо проведення тестування, поєднання різних видів тестового і традиційного контролю, налагодження постійного зворотного зв'язку між суб'єктами тестування, врахування психологічної готовності студентів до зазначеної діяльності, професійної спрямованості тестових завдань.

Виявлено, що у системі тестового контролю з іноземної мови студентів економічних спеціальностей реалізуються п'ять видів тестування: стартове, поточне, рубіжне, підсумкове і заключне.

Впровадження тестового контролю знань з іноземної мови студентів економічних спеціальностей значно підвищило рівень їхньої іншомовної підготовки за рахунок: індивідуального характеру контролю, можливості здійснення контролю над роботою кожного студента, за його особистою навчальною діяльністю, а також можливістю отримати результати успішності групи, що допомагає оцінити викладачеві ефективність методів та прийомів, які застосовуються на заняттях; регулярного систематичного проведення тестового контролю на всіх етапах процесу навчання іноземної мови; поєднання його з іншими традиційними формами контролю, таких як переклад та анотація тексту, презентація фахової інформації за програмою дисципліни, діалогічне мовлення, написання ділового листа; об'єктивності тестового контролю, що виключає суб'єктивні оціночні судження й висновки викладача; високої змістовної валідності тестового контролю, заснованої на включенні дидактичних одиниць програми навчання в завдання тесту.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Зі зміною соціально-економічних умов в Україні однією із основних цілей навчання англійської мови як іноземної стає чисто практична, яка забезпечує належний рівень комунікативних умінь і навичок і прикладний характер іншомовної підготовки, який дає можливість студентам економічних спеціальностей успішно адаптуватися у професійному середовищі. У формуванні комунікативної іншомовної компетенції важливу роль відіграє контроль у вигляді тестування. Воно виступає не тільки ефективною формою зовнішнього контролю, але й дієвим засобом формування самоконтролю завдяки наявності таких характеристик, як: систематичність, операційність, здатність концентрувати увагу студентів на найсуттєвіших ознаках діяльності. Впровадження тестових технологій контролю на всіх рівнях неможливо без підвищення психометричної культури усіх суб'єктів процесу модерні-

зації освітньої системи і потребує чіткого аудиту усього комплексу заходів, пов'язаних із впровадженням тестових технологій.

Перспективи подальших досліджень можуть тривати у напрямку стратегії впровадження тестового контролю на всіх етапах навчання.

Список літератури

1. Галонова В. М. Принципи та функції педагогічного тестового контролю / В. М. Галонова, Л. С. Рабійчук // Зб. наук. праць. – №20. – Ч. II. – Хмельницький : Вид.Нац. академії ПВУ, 2002. – С.91–96.
2. Петращук О. П. Значення апробації тестових завдань, з метою їх включення в тест з іноземної мови / О. П. Петращук // Вісник Київ. держ. лінгвістичного ун-ту. – №3. – 2003. – С.100–104.
3. Рабійчук Л. С. Тестування як засіб контролю та діагностики / Л. С. Рабійчук // Зб. наук. праць. – №18. – Ч. II. – Хмельницький : Вид. Нац.акад. ПВУ, 2001. – С. 210–216.
4. Саєнко Н. С. Теоретичні аспекти контролю у навчанні іншомовного професійного спілкування / Н. С. Саєнко // Вісник Нац. тех. ун-ту. "Київський політехнічний інститут". Серія "Філософія. Психологія. Педагогіка". – №1 (16). – 2006 . – С.74–78.

Проанализированы особенности использования тестовых заданий при изучении английского языка студентами экономических специальностей. Исследована цель, задачи и функции тестового контроля. Рассмотрены разновидности тестов и принципы их формирования.

Коммуникативная компетенция, стартовое тестирование, текущее тестирование, рубежное тестирование, , заключительное тестирование

The article analyses the peculiarities of testing foreign language learning outcomes of the students majoring in Economics. The testing objective, tasks and functions have been examined. The test concept and varieties have been considered.

Communicative competence, starting testing, current testing, modulee testing, final testing